

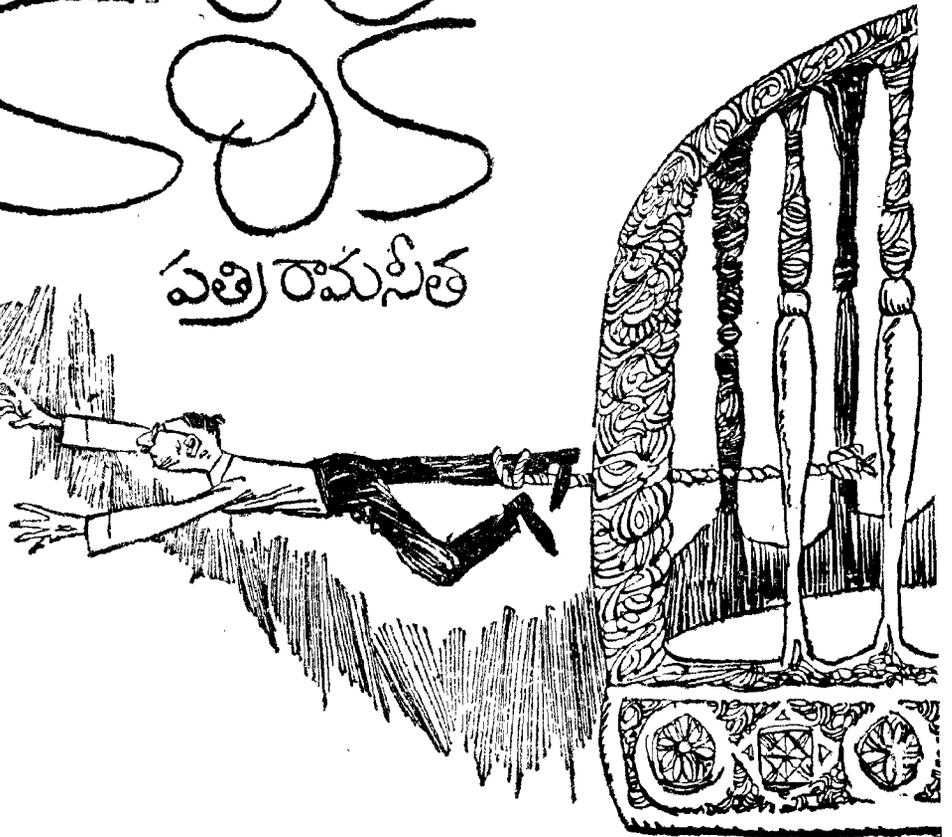

కర్క

పల్లెరామనీత

బొమ్మ: శ్రీ బాసు

'ఎందాకా నేమిటి ప్రయాణం?' ప్రయాణ సన్నాహంలో వున్న రావుగారిని అడిగింది మిసెస్ సుశీలారావుగారు.

'ఇక్కడే గుంటూరు.' ముక్తసరిగా నమాధానం చెప్పారు రావుగారు.

'అహా! రిటైరయింతర్వాత ప్రయాణాల సరదా ఎక్కవై నట్టుండే. అంత కొంపలు మునిగే రాచకార్యం ఏముందక్కడ' అడిగింది ఆవిడ.

'అప్పు మరేంలేదు. పెన్షన్ తాబట తాగితాలు కొన్ని కావాలి వచ్చింది అందుకని...'

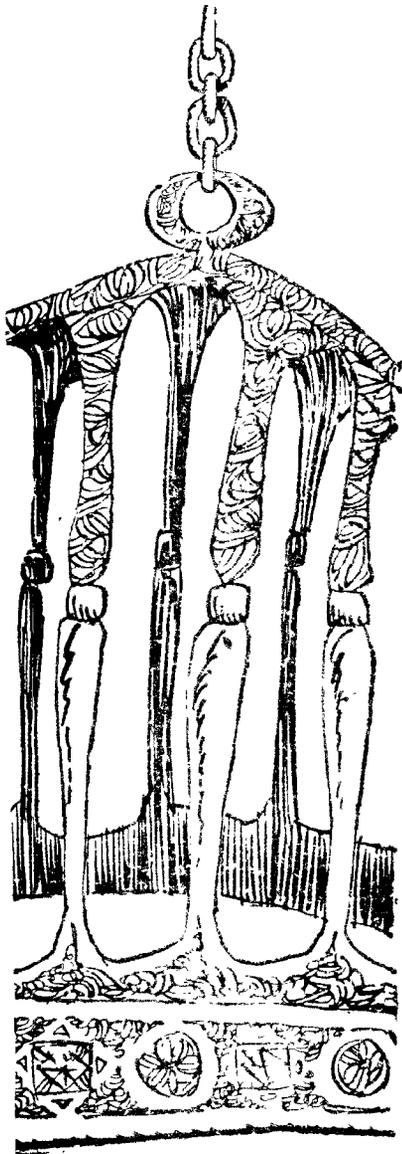
ఈ నమాధానం ఆవిడకు తృప్తి కలిగించినట్లుంది. అందుచేత రావుగారి

మాట పూర్తికాకుండానే 'ఎప్పు డొస్తారేం' అన్నది.

'ఒకటి రెండురోజుల్లో వచ్చేస్తా' అన్నారాయన.

సాధారణంగా రావుగారు ఏ కనిమీరవైనా సరే ఇంకోవూరు వెళ్ళాల్సి వచ్చివుంటు

సర్వీసులో వుండగానే ఏదో పని కల్పించు కొని గుంటూరు వెళ్ళామని అనుకొన్నారాయన. కాని అది సంభవించ లేదు. ఆయనకు గుంటూరులో చేయగల రాజకార్యాలు ఏమీ లేవని అవిడకు బాగాలెలుసు. కనీసం ఆ ప్రాంతాలలో ఆయనకు సన్నిహితులైన బంధువులవరూ లేరు. ఒకవేళ వున్నా ఆయన ఒక్కరూ వాల్చింటికి వెళ్ళటానికి వీలులేదు. అవిడ కూడా వుండాలిందే.

అయితే ఇప్పుడు మంచి అవకాశం లభించింది. 'పెన్షన్ కు సంబంధించిన కాగితాలు' ఆయన చాలా జాత్రతక్రగా ఆలోచించి ఆడిన అబద్ధం. ఆయన రిటైర్మెంట్ కనీసం వెలైనా కాల్చెడు. అప్పుడే పెన్షన్ సంగతి ఎవరు వట్టింతు కొంటారు. ఇంకో ఏడాదిలోపల తన చేతికి పెన్షన్ వస్తుందన్న ఆశ ఆయనకు లేదు.

తనలో కూడ అవిడ ప్రయాణమవుతుండేమోనని రావుగారు ఎంతో భయపడ్డారు. ఎందుకంటే ఆయన వుద్యోగం చేసే రోజుల్లో కాంపుకు కూడ అవిడ తనతో రావాల్సిందే. ఇప్పుడు తనకు ప్రభుత్వం వారు టి. ఎ. డబ్బులు ఇవ్వటం లేదు. కాబట్టి అవిడ రాకపోవచ్చు అనే ఆశ ఆయనకు మిగిలింది.

అవిడ నిజంగా రావటం లేదని తెలిసిన తర్వాత రావుగారి ఆనందానికి అవధులు లేకపోయినాయి. ఆయనకు ప్రపంచం అంతా అపహ్లాదకరంగా కనిపించింది. ఆయనకు నిజంగా స్వతంత్రం వచ్చినట్లుగా భావించారు.

రైల్వేకు తూనే కిటికీ దగ్గర స్థలం నిన్నుకొని మరీ కూచున్నారు. ఆ తర్వాత తీరిగ్గా రైలు ఫ్లాట్ ఫారం మీది అంద చందాలను తిలకించేటంతలో దగ్గర్లో వేరుకెనక్కాయలు అమ్మేవాడొకడు కన వడ్డాడు. వేరుకెనక్కాయలంటే ఆయనకు చాల ఇష్టం. అయితే వాళ్ళ నాన్నగారికి అవంటే పరమ అసహ్యం. అంచేత అవి ఆయనకు అందని ప్రానివశ్చే అయ్యాయి.

చిన్నప్పుడొకసారి ఆయన వాళ్ళను ఇచ్చిన కానీతో వేరుకెనక్కాయలు కొనుక్కోబోయారు. ఆ విషయం వాళ్ళ నాన్నగారికి ఎలా తెలిసిందోగాని ఆయన 'ఇంకోసారి వేరుకెనక్కాయలు కొన్నట్టు తెలిస్తే దొప్పి చీ రేస్తాను వెదవా' అన్నారు. ఆయన అన్నంతవని చేయగలడు కూడాను. ఆయన ఛండశాసనుడు. ఆయన మాటకు ఇంట్లో కాని ఆయన పనిచేసిన మూర్ఖులొగాని తిరుగుండేది కాదు.

వేరుకెనక్కాయలు అమ్మేవాడు దగ్గరకి రాగానే ఒకసారి వేరుకెనక్కాయలు కొన్నారు. వాడా కాయల్ని పొడుగాటి పొట్లంతో కట్టి ఇచ్చాడు. కాయలు తిందామనుకొని కంపార్టు మెంటు లోపలికి వెళ్ళు తిరిగారు. ఇప్పటివరకు ఆయన గమనించ లేదు గాని కంపార్టు మెంటులో ఆయన కాక ఇంకా ఇద్దరు ప్రయాణీకులున్నారు. వాల్చిర్లరూ కుతూహలంగా రావుగారి కేసి చూస్తున్నారు. కొయ వలిచి గింజ నోట్లో వేసుకుందామనుకున్న రావుగారు ఒక్కొక్కణం ఆగారు. వాల్చిర్లరూ ఎందు కట్టా చూస్తారు. ఒకవేళ ఫస్టుక్లాసు కంపార్టు మెంటులో వేరుకెనక్కాయలు తినటం గౌరవ భంగమా! వాళ్ళేమన్నా అనుకుంటారేమో! రిటైర్మెంట్ పొయిన వ్యక్తి చిన్న పిల్లాడిలా వేరుకెనక్కాయలు తినటం అసహ్యంగా వుంటుంది కాబోలు. వాళ్ళకేసి మాటిగా చూడటానికి ధైర్యం చాల లేదు. తినబోతున్నాడల్లా అగిపోయి పొట్లాన్ని పక్కనున్న సంచితో పెట్టేశారు. 'ఈ వేరుకెనక్కాయలు ఆయన వెళ్ళేచోట ఒక అచ్చాయికి ఇవ్వటానికని తీసుకు వెళుకొన్నాడు' అని ఆ ఇద్దరూ అనుకోవాలని ఆయన వ్రేదేశం.

రావుగారు తిరిగి కిటికీలోంచి బయటకు చూస్తూ కూచున్నారు. అప్పటికి రైలు వేగం వుంజాకుంది.

వేరుకెనక్కాయలు తిరుటానికి వీలులేక పోయిందే అని ఆయన మనకు పీకుచూసే వుంది. విటానికి తను చేద్దామనుకున్న

మొందుగా అవిడకు తెలియజేయ్యాలి. ఉద్యోగ విరమణ చేసేటంతవరకూ ఈ విషయాన్ని ఆయన ఎన్నడూ ఉల్లంఘించే వారు కాదు. ఆ విధంగా చెప్పక పోవటం వల్ల రాగల పరిణామాలు ఆయనకు బాగా తెలసు. కాని ఈ ప్రయాణం మిగిలిన వాటిలాంటిదికాదు. ఈ ప్రయాణం కోసరం ఆయన ఇంకో ఏడాదికి రిటైరు అవుతారనగా సన్నాహాలు చేయ సాగారు. అను

వి విని నవ్యరంగా జరిగింది లెక్కా అయిపోతే తలిపే దేముడుకాక పోవచ్చుగాని తండ్రి భార్యమాత్రం వేరొకటి తలపేవారు. అసలాయన డి. ఎ. ప్యారవగానే 'లా' చదువుదా నుకున్నారు. ఆ రోజుల్లో స్ట్రీడ్ ల్లోకు మంచి గౌరవం, హోదా వుండేవి. కాని రావుగారి భవిష్యత్తు గురించి వాళ్లు బాన్సుగారు అంతకు ముందే ఒక పధకంవేసి పిరివరిచారు.

ఆ పధకం ప్రకారం రావుగారు సబ్ కలెక్టరుగారి ఏకైక పుత్రుని పెళ్లి చేసుకోవాలి. మామగారు అల్లుడికి రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు వుద్యోగం ఇప్పించాలి. రావుగారి ఇష్టా యిష్టాంతో నిమిత్తం లేకుండానే ఆ పధకం అమలు జరిగిపోయింది. తండ్రిగారి శిక్షణలో తనకేం కావాల్సింది తనకన్నా తలిదండ్రులకే ఎక్కువ తెలుసుననే విషయాన్ని బాగా ఆ కలిం పు చేసుకున్నారు. అయినా ఈ వివాహానికి తద్వారా బోయే రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు వుద్యోగానికి తన అయిష్టాన్ని సూచన సాయంగా వ్యక్తం చేశారు రావుగారు. వాళ్లు నాన్నగారు గంయ్యమన్నారు. 'బోడితెలివితేటలూ మవ్వు. నీకు వుద్యోగాలగురించి ఏం తెలుసంట అసలు? నోరు మూసుకుని చెప్పే నట్టు విను' అన్నారాయన.

కోరిక

వివాహమయిన మరుక్షణమే రావుగార్ని సబ్ కలెక్టరుగారు పిలిచి 'మాడు నాయనా వాకు ఒక్కగా నొక్కపిల్ల. దాని ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా మా ఇంట్లో ఏవని జరగదు. దానిమనసు ఏ మాత్రం కష్టపడనట్టుని పించినా మేమెవరము సహించలేము. ఎట్లా మానుకుంటావో మరి' అన్నారు.

రైలు రా జమండ్రిలో ఆగింది. 'వీల్లద్దరూ ఇక్కడ దిగిపోతే బాగుండును వేరు శెనక్కాయలు తినవచ్చు' అనుకున్నారు రావుగారు. వాళ్లు దిగలేదు సరికదా ఇంకో మనిషి వచ్చి ఎక్కాడు. ఆ వచ్చి నాయన రావుగారిని పలకరించాడు 'ఎందాసేవిటి' అంటూ.

'ఇక్కడికే గుంటూరు, మీరో' అన్నారు రావుగారు మర్యాదకు. 'పాదరబాదు' అన్నాడాయన.

కంపార్టుమెంటులోవున్న ఇద్దరూ తనకు తెలిసినవాళ్లు కాదు. వాళ్ళెమనుకుంటే తనకేం వేరు శెనక్కాయలు తినేస్తాం అనుకున్నారు ఇప్పటివరకు రావుగారు. కాని మూడోమనిషి కొంచెం ముఖవరిచయం గల వాడవటంచేత ఆపని చేయటానికి సాహసించలేక పోయారు.

ఈరకమైన ఆటంకాలు ఆశాభంగాలు ఆయనకు కొత్త కాదు. వివాహమైన కొత్తలో సినీమాకు వెళ్లటం విషయంలో చేచిన చ్చింది ఇద్దరికీ. భర్తగా తన అధికృత నిరూపిద్దామని ఏమై నానరే 'మాల పిల్ల' చూడటానికి వీలులేదు 'కృష్ణ రాయబారం' నాటకం చూద్దాం అన్నారాయన.

అంటే, ఆతర్వాత పరిస్థితులు చాలా తీవ్రంగా పరిణమించాయి. సన్నిహితులందరిచేత చివాట్లు తిన్నారాయన. అప్పట్నుంచి మామగారింట్లో రావుగారికి గల స్థానము, గౌరవమూ క్రమక్రమంగా దిగజారుతూ వచ్చాయి. ఆరోజునుంచి ఆయన ఏనాడూ భార్యమాటకు ఎదురు చెప్పలేదు. మొదట్లో తండ్రికట్టుడినుంచి దూరంగా వెళ్తున్నామగదా అని సంతోషించారాయన. ఆయన ఎన్నో పథకాలు చేసుకున్నారు. తన వ్యక్తిత్వాన్ని తీర్చి దిద్దుకునే అవకాశం లభించిందను కున్నారు. కాని తండ్రి కట్టుడితోనైనా కనిపించే అప్యాయత, ప్రేమ మామగారింట్లో చాలా ఛాయా మాత్రంగానైన గోచరించ లేదాయనకు. ఆ ఇంట్లో ఆయనక ఆటవస్తువు. చెప్పినది తుంచ. తప్పకుండా వదాత్రమే చేయటం చేతనయిన బొమ్మ.

కాని...ఎదారి అయిపోయిన ఆయన జీవితంలో ఒకే ఒక ఒక యాసీస్టు. కలలాగ గడిచిపోయిన రోజులవి. గుంటూరులో గడిపిన ఏడాదిన్నర ఆయన పృథ్వీమాత రాజాల్లో పదిలంగా భద్రపరచుకున్న జ్ఞాపకాలు. ఆ జ్ఞాపకం పుటలను ఎప్పుడూ తిరగేస్తూనే వుంటారు. అంతకు మించి ఆయన చేయగలిగిందేమీ లేదు.

రెవిన్యూ ఇనస్పెక్టరుగా ఆయన్ను గుంటూరు ట్రాన్స్ఫర్ చేసారని తెలియగానే 'నేనా దరిద్రపు పూరికి ఛస్తే రాను' అన్నది ఆయన భార్య.

గుంటూరులో రావుగారు మర్చిపోలేని సమయాలు గాంధీపార్కు, అరండల్ పేట, బాంబే టాకీసు, రత్నహాలు, కొత్తపేటలో రాజమృ భోజనహోటలు. అఫీసు లేనప్పుడు, ఏమీ తోచనప్పుడు, ఎక్కడైన తిరుగుతూనో ఏదైన సినిమాగాని, నాటకంగాని చూస్తూనో లేకపోతే గాంధీపార్కులో గోళ్లు గిల్లుకుంటూ కూర్చోటమో చేస్తూ

నిన్ను చూస్తుంటే కౌంఠ మనశ్శ్యంతాడుంది గంగాళం. నిన్ను చూస్తున్నంత సప్రాబంధం భయంతోకుండా హాయిగా ఉండే ప్రాణ్యం

వుండేవారు. రాత్రి ఏ ఏనిమిది గంటలకో రాజమ్మ హోటల్లో భోజనం గదికి చేరుటనేవారు.

రైలు ఏలూర్లో ఆగింది. స్టాల్ ఫారం నుండి జనం చాలామంది వున్నారు. రావు గారి దృష్టి ఒక నల్లటి అమ్మాయి మీద పడింది. ఆ అమ్మాయి తన పక్కంకొద్దమెంటులో ఎక్కడనీకి (వయస్తి) పోయింది. ఆ అమ్మాయిని చూడగానే రాజమ్మ జ్ఞాపకం వచ్చింది.

ఆ రోజుల్లో రాజమ్మ కూడ ఇట్లాగే వుండేది. ఇప్పుడెట్లా వుందో. ఆవిడ భర్త కొంచెం వెర్రిశాగులవాడు. అంచేత ఆవిడే మొగవని ఆడపని చేసుకోవలసి వచ్చేది. అతనుమాత్రం హోటలు అరుగుమీద వచ్చే పోయే వాళ్ళని చూస్తూ కూచునేవాడు.

రాజమ్మ ఆనంటే మొదటినుంచీ ఎంత అభిమానం చూపించేది. గంటూరు కారం తను తినలేక పోయేవాడు. అండ్లకని కారం తక్కువ వేసిన పదార్థాలు తనకోసం తీసి వేరే పెట్టేది. తను ఎంత ఆలస్యంగా భోజనానికి వచ్చినా విసుక్కొనకుండా అన్నం పెట్టేది.

ఈ అభిమానాన్ని పురస్కరించుకొని

క్రోధి కృ

తనే తొండర పద్మాదో లేకపోతే ఆవిడే తనని ప్రోత్సహించిందో తన కిప్పుడైతే జ్ఞాపకం లేదుగాని ఆవిడ తన కక్కడ భార్యలేని లోటు తీర్చింది.

ఈ విషయం స్మరణకు రాగానే రావు గారికి కొంచెం సిగ్గు వేసింది చిరునవ్వు వచ్చారు. ఇప్పుడెట్లా వుందో! తనని గుర్తు పట్టుందో లేదో! అదేం ఆలోచన? ఎలా మర్చిపోగలదు?

తొండరలోనే తనను తిరిగి కాకినాడ ట్రాన్స్ఫర్ చేసారు. తర్వాత ఆయన నెప్పుడూ గంటూరు వెళ్ళలేదు.

తనతోపాటు రాజమ్మ హోటల్లో భోజనం చేసిన తోటి గురూపా ఒకాయన ఉత్తరం రామ్మ రాజమ్మకు మొగపిల్లవాడు పుట్టే నల్లుగా తెలియ చేసాడు. ఆయన చాలా సంతోషించాడు. అయితే ఆ పుత్రాహాన్ని ఆయన మనసులోనే ఆట్టే పెట్టుకోవాలి వచ్చింది.

తనకిప్పుడు మొగపిల్లలు లేరు. ఉన్న ఇద్దరూ ఆడపిల్లలే. మనవడి కోసం కలసరించి మామగారు ఆ కోరిక తీరకుండానే కాలం చేసారు.

గంటూరు చేరేవరకు ఆయన మనస్సులో రకరకాల వూహలు మెదలసాగాయి. రాజమ్మ ప్రస్తుతం ఏవిధంగా వుంటుందో వూహించేరు. ఆమెతో సంభాషణ ఎట్లా మొదలు పెట్టాలో మిగిలిన విషయాలు ఎట్లా చూట్లాడాలో రకరకాల సంభాషణలను వూహించి అండ్లలో తను బాగా వుండను కున్న సంభాషణలను రెండుమూడుసార్లు మననం చేసుకున్నాడు.

అయితే తను కుర్రవాణ్ణి ఎట్లా వరకరించాలో ఆయనకు తెలియలేదు. తను తీసుకు వచ్చిన రెండువేల రూపాయలు తీసుకునేందుకు ఆవిడ అంగీకరిస్తుందో లేదో! అప్పుడెవిడను ఏవిధంగా ఒప్పించాలి అన్న విషయాలు ఆయనకు తీరని సమస్యగానే మిగిలిపోయాయి.

ఈ రెండువేల రూపాయలు ఆయన ఒక ఏడాదిగా పోగుచేసిన డబ్బు. ఈ విషయం తన భార్యకు కూడా తెలియకుండా జాగ్రత్త పడ్డా రాయన. తన అభిమానాన్ని వ్యక్తం చేసేందుకు ఇంతకంటే మరో మార్గం కనపడ లేదు. ఒకతాన్ను ఎక్కువగా గాని, మరొకవిధంగా గాని తన అభిమానాన్ని ప్రేమను వ్యక్తం చేయటం చేతకాని వ్యక్తి తను. అట్లాగని ఏమీ చేయకుండా పూరుకునేందు బయన మనకు అంగీకరించలేదు. అందుకేనే ఈ ప్రయాణం.

ఆయనకు తెలిసిన గంటూరుకు ఇప్పుడు చూస్తున్న గంటూరుకు గం లేదా ఆయన్ను ఆశ్చర్యంలో ముంచి వేసింది. రాజమ్మకూడా ఇట్లాగే మారిపోయిందా ఏం! అనుకున్నారాయన.

హోటల్లో సామాను పెట్టి తనకు తెలిసిన దార్లను గుర్తు చేసుకుంటూ కొత్త పేటకు వడిచి వెళ్ళారు.

అదివరకటి రాజమ్మ హోటలు సొంతే ఒకపెద్ద భవనం వున్నది అక్కడ హోటలు వున్న గుర్తులేం లేవు. ఒకవేళ రాజమ్మ ఇక్కణ్ణుంచి వెళ్ళి పోయిందేమో వన్న ఆలోచన ఆయనకు మొదటిసారిగా స్ఫురించింది.

దగ్గర్లోవున్న ఒక కిల్లీ కొట్టునాట్ని అడిగారు. రాజమ్మ హోటలు గుర్తించి.

'ఆ ఇల్లెనండి, ఆవిడ హోటలు ఎక్కడికి చాలా రోజులుంది. ఇప్పుడెవిడ కొడుకు పుగకు వ్యాపారం చేస్తున్నాడుగో'

మా ఆయనకి ప్రయోజనకే వచ్చినవంటి అధికాపన్నింట్లో కవసు

అన్నాడు కిల్లికొట్టు అసాహి:

రావుగారిలో ఏదో తెలియని భయం ఆవేశించింది. ఒక క్షణం తటవటాయిం చారు. అయినా ధైర్యం కూడగట్టుకుని ఆ ఇంటికి వెళ్లి తలుపు తట్టారు.

ఒక కుర్రవాడు తలుపు తీసి లోపలికి వచ్చి కూర్చోమన్నాడు. లోపలికి వెళ్లి ఒక సోఫాలో కూర్చున్నారు రావుగారు. ఆ గది అంతా ఖరీదైన సామాన్లలో చాలా ఆధునికంగా అలంకరించబడి వుంది. ఆ వాతావరణం పరిశీలించిన మీదట ఆయనలో ఆవేశించిన భయం ఎక్కువైంది.

రాజమ్మ మనుమలు కాబోలు ఇద్దరు పిల్లలు వచ్చి ఆయనకేసి తడేక దీక్షగా చూస్తున్నారు. రావుగారు నవ్వుటానికి ప్రయత్నించారు. వాళ్లను దగ్గరకు రమ్మనిపించారు. వాళ్లు ఏమీ మాట్లాడకుండా అట్లాగే చూస్తూ నిలుచుండిపోయారు.

'ఎవరు కావాలండీ' అన్న పిలుపు ఆయన్ను ఈ లోకంలోకి తీసుకు వచ్చింది.

గుమ్మానికి అనుకుని రాజమ్మ నిలుచుని వున్నది.

రావుగారికి సమాధానం ఏమీ చెప్పాలో లోచలేదు. పైగా ఆయన పూహించని ప్రశ్న ఇది. తనకు అఖండమైన స్వాగతం లభిస్తుందని, తనను చూడగానే రాజమ్మ 'మీరా! రండి, రండి' అని ఆశ్చర్యంతో ఆహ్వానిస్తుందని ఊహించారేగాని, ఇటువంటి ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పనంటే వస్తుందని అనుకోలేదు.

ఎదురుగుండా సాక్షాత్తు రాజమ్మ మంచుని వుంది. తను ఊహించిన రాజమ్మకు ఈవిడకు చాలా తేడా వుంది. నెరుస్తున్న జాట్లు, తెల్లటి చీర, వంటి నిండా నగలతో వున్న ఆవిడను చూపి రావుగారికి నోటమాట రాలేదు.

'ఎవరు కావాలండీ' అని అనిదే మళ్ళా అడిగింది.

'అబ్బే! ఏం లేదు; మాది కాకినాడ; నేను ఇదివరలో ఇక్కడ పనిచేసిన రోజులో మీ హోటల్లో భోంచేసేవాడిని; పనిమీద ఈ వూరిచ్చాను; వూరికే చూపి సోదా మని...అంతే' అన్నారాయన.

'అట్లాగా; నంతోషమంది. ఏదో బోటి వారి దయవల్ల ఈ వాడిట్లా వున్నాం' అన్నది ఆవిడ.

తరువాత ఏం మాట్లాడాలో రావుగారికి లోచలేదు. ఆయన పూహించుకున్న సంభాషణ మర్చిపోయారు. ఆవిడ తనను గుర్తించిందో లేదో తెలియదు. గుర్తించి కూడా సాత జ్ఞానకాలను గుర్తు చేసుకోకుండా వుండాని ప్రయత్నిస్తోందా; అనేది అర్థం కాలేదు. జీవితంలో చివరిసారి తన ఓటమిని అంగీకరించక తప్పలేదు రావుగారికి.

రెండు నిమిషాలు భారంగా గడిచిపోయాయి.

'వస్తానండీ' అని శేచారు.

విధిలోకి వచ్చి నాలుగడుగులు వేసాక తను ఆ ఇంట్లో హెండుదాగ్ మర్చిపోయినట్లు గుర్తుకు వచ్చి వెనక్కు వెళ్లారు.

తను ఇందాక చూసిన ఇద్దరు పిల్లలూ తన సంచితోని వేరుకెనక్కాయల పొట్లల తీసుకుని కాయలు పంచుకుంటున్నారు.

మునిసిపల్ కలెక్షన కాలాహలం...

